

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

92

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Dorota Cyma-Końska

ZATRZYMANIE OSOBY JAKO ŚRODEK PRZYMUSU

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2013

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 55 egz.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
I. Zatrzymanie a ujęcie osoby	7
II. Podstawy prawne i przesłanka faktyczna zatrzymania	8
III. Czas zatrzymania	10
IV. Prawa i obowiązki osoby zatrzymanej	11
V. Środki zaskarżenia czynności zatrzymania	12
VI. Czynności podobne do zatrzymania	13
VII. Dokumentowanie czynności zatrzymania	15
Bibliografia	27

Służba w Policji wiąże się nierozdzielnie z interweniowaniem w różnych miejscach i sytuacjach. Należy jednocześnie stwierdzić, iż każda z interwencji znacząco różni się od siebie i może przysporzyć młodym policjantom wiele trudności. Niniejsza publikacja adresowana jest do policjantów rozpoczynających służbę w Policji. Zatrzymanie osoby należy do trudnych czynności służbowych i wymaga dokładnej znajomości przepisów w tym zakresie. Zatrzymanie to także odważna decyzja ze strony policjantów, gdyż powiązana jest z naruszeniem konstytucyjnego prawa do wolności, oczywiście w przypadku zasadności tej czynności, z naruszeniem dopuszczonym przez przepisy prawne.

Należy pamiętać, że bez znajomości obowiązujących przepisów nie ma możliwości wykonania czynności zatrzymania bez narażenia się na odpowiedzialność.

Jestem przekonana, że poniższy materiał pomoże młodym policjantom osiągnąć wiedzę z tego zakresu i w przyszłości wykonywać służbową czynność zatrzymania, w sposób pewny i zgodny z prawem.

I. ZATRZYMANIE A UJĘCIE OSOBY

Zanim zdefiniujemy pojęcie zatrzymania, należy odpowiedzieć na pytanie, co oznacza środek przymusu. Nie można tego mylić ze znanymi policjantowi środkami przymusu bezpośredniego. Środek przymusu w znaczeniu istoty czynności zatrzymania oznacza czynność organów procesowych zmierzającą do wymuszenia spełnienia obowiązku procesowego lub zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia procesu karnego. Tak więc zatrzymanie jest środkiem przymusu polegającym na krótkotrwałym pozbawieniu wolności człowieka z przyczyn procesowych lub pozaprocesowych przez organ do tego uprawniony. W przypadku zatrzymania osoba poddana temu przymusowi jest obowiązana podporządkować się poleceniom funkcjonariusza Policji (organowi zatrzymującemu) oraz ma odebrane prawo do:

- a) swobodnego przemieszczania się,
- b) porozumiewania się z innymi osobami (za wyjątkiem adwokata lub radcy prawnego),
- c) przyjmowania i przekazywania przedmiotów.

Ujęcie osoby jest spenalizowane w art. 243 § 1 kpk: *każdy ma prawo ująć osobę na gorącym uczynku przestępstwa lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, jeżeli zachodzi obawa ukrycia się tej osoby lub nie można ustalić jej tożsamości* (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Jak wynika z cytowanego przepisu, prawo ujęcia przysługuje każdemu, bez względu na obywatelstwo, funkcję, stosunek do sprawy. Z art. 243 § 1 kpk wynika, że **każdy ma prawo ująć osobę** w sytuacjach określonych przez ustawę, jednakże ujętą osobę należy **niezwłocznie** oddać w ręce Policji (art. 243 § 2 kpk). Nie można zatem przetrzymywać jej w zamknięciu czy związać, ponieważ naruszone zostanie prawo do wolności (art. 183 kk).

Zatrzymanie właściwe zaczyna się z chwilą oddania osoby w ręce Policji (w przypadku ujęcia), gdy nie zwalnia się jej natychmiast na wolność lub z chwilą bezpośredniego zatrzymania.

Jeżeli osoba ujęta jest znana temu, który ją ujął, i nie zachodzi przesłanka w postaci obawy ukrywania się, doprowadzenie tej osoby do jednostki Policji będzie bezprawiem. Ujęcie dopuszczalne jest tylko w razie oczywistości popełnienia przestępstwa. Nie każde więc ujęcie uzasadnia zatrzymanie. Czasami ujęcie kończy się tylko na sprawdzeniu przez policjanta tożsamości osoby i zwolnieniu jej, jeżeli nie zachodzi przesłanka do zatrzymania właściwego. Bezpośrednie zatrzymanie przysługuje tylko Policji lub innym uprawnionym podmiotom wskazanym w ustawach, np. ABW, SG.

II. PODSTAWY PRAWNE I PRZESŁANKA FAKTYCZNA ZATRZYMANIA

Przesłanka faktyczna to okoliczność lub zdarzenie na przykład dokonanie włamania, rozboju itp., które uzasadniało zastosowanie zatrzymania.

Podstawa prawna czynności zatrzymania odpowiada na pytanie, z jakim rodzajem zatrzymania mamy do czynienia. Ogólna podstawa prawna zatrzymania znajduje się w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) – art. 15 ust. 1, pkt 2, 2a, 3.

Uwzględniając rodzaje zatrzymań, możemy dokonać pewnego podziału z punktu widzenia podstawy zatrzymania.

Zatrzymanie procesowe	Zatrzymanie pozaprocessowe
– ujęcie obywatelskie, art. 243 kpk	– zatrzymanie prewencyjne, art. 15 ust. 1 pkt 3 UoP
– zatrzymanie właściwe, art. 244 kpk, art. 45 § 1 kpow, art. 40 § 1 Upn	– zatrzymanie penitencjarne, art. 15 ust. 1 pkt 2a UoP
– zatrzymanie na żądanie organu procesowego, art. 247 § 1 kpk	

Aby właściwie określić rodzaj zatrzymania, należy wyjaśnić cel każdego z nich. Celem zatrzymanie procesowego jest ochrona prawidłowości toku postępowania karnego, postępowania w sprawach o wykroczenia oraz postępowania w sprawach nieletnich.

Celem zatrzymania prewencyjnego jest ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrona życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia.

Celem zatrzymania penitencjarnego jest zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania wykonawczego, tj. realizacji orzeczonej wobec osoby kary pozbawienia wolności lub kary aresztu.

Poniżej scharakteryzowano rodzaje zatrzymań, zaczynając od zatrzymania procesowego.

Zatrzymanie właściwe

Zatrzymanie sprawcy przestępstwa, art. 244 § 1 kpk

Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa bądź też nie można ustalić jej tożsamości albo istnieją przesłanki do przeprowadzenia przeciwko tej osobie postępowania w trybie przyspieszonym (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Zatrzymanie sprawcy przestępstwa z użyciem przemocy, art. 244 § 1a i 1b kpk

Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza, gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Policja zatrzymuje osobę podejrzaną, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza, gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Zatrzymanie nieletniego sprawcy czynu karalnego, art. 40 § 1 Upn

Jeżeli jest to konieczne ze względu na okoliczności sprawy, Policja może zatrzymać, a następnie umieścić w policyjnej izbie dziecka nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu, albo gdy nie można ustalić tożsamości nieletniego.

Zatrzymanie na żądanie organu procesowego, art. 247 § 1 kpk

Prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie stawi się ona na wezwanie w celu przeprowadzenia czynności procesowej, w inny bezprawny sposób będzie utrudniała przeprowadzenie tej czynności albo jeżeli zachodzi potrzeba niezwłocznego zastosowania środka zapobiegawczego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Zatrzymanie jest najostrejszym i najbardziej dolegliwym środkiem przymusu. Narusza gwarantowane przez Konstytucję prawo człowieka do wolności¹. Wolność dla każdego człowieka to możliwość swobodnego dysponowania swoją osobą lub podejmowanie działań zgodnych z własną wolą. Dlatego zatrzymanie będące pozbawieniem wolności osobistej człowieka może być stosowane tylko w przypadkach określonych ustawą.

Korzystanie z tego prawa przez policjanta wymaga szczególnej rozważliwości oraz znajomości zasad i reguł postępowania. Naruszenie tych zasad traktowane jako bezprawne zatrzymanie obywatela jest przestępstwem określonym w art. 189 kk². Zatrzymanie człowieka z przekroczeniem prawa wiązać się może w przestępstwem przekroczenia uprawnień określonych w art. 231 kk³.

¹ Konstytucja RP, art. 31 – „Wolność człowieka podlega ochronie prawnej”, art. 41 – „Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonym w ustawie”.

² Art. 189 kk – „Kto pozbawia człowieka wolności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

³ Art. 231 kk – „Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

III. CZAS ZATRZYMANIA

Czas zatrzymania jest ściśle określony przez Konstytucję RP⁴. Każde zachowanie wykraczające poza ten rygor powoduje delikt konstytucyjny i nie może w żaden sposób podlegać usprawiedliwieniu.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy, Policja ma prawo zatrzymać osobę (w zatrzymaniu procesowym) na czas **do** 48 godzin⁵. W tym okresie przeprowadza czynności, które uprawdopodobniają fakt popełnienia przestępstwa. Mając na uwadze czas zatrzymania, osobę zatrzymaną należy zwolnić:

- gdy ustanie przyczyna zatrzymania,
- jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez Policję osoba zatrzymana przekazana nie zostanie do dyspozycji sądu z wnioskiem o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania,
- na polecenie sądu lub prokuratora,
- jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania osoby zatrzymanej do dyspozycji sądu nie doręczy się jej postanowienia sądu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania,
- jeżeli z opinii lekarza wynika, że zatrzymanie może spowodować dla osoby zagrożenie jej życia lub zdrowia (w takiej sytuacji o zaistniałym fakcie należy powiadomić prokuratora, który podejmuje stosowną decyzję co do dalszego toku postępowania).

Zwolnienie osoby zatrzymanej powinno nastąpić przed upływem 48 godziny zatrzymania, chyba że sąd zastosował tymczasowe aresztowanie.

Czas zatrzymania liczy się od momentu faktycznego pozbawienia osoby wolności. W przypadku ujęcia obywatelskiego czas zatrzymania liczy się od chwili przekazania osoby w ręce Policji.

⁴ Art. 41 pkt 3 Konstytucji RP – „Każdy zatrzymany powinien być niezwłocznie w sposób zrozumiały dla niego poinformowany o przyczynach zatrzymania. Powinien on być w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przekazany do dyspozycji sądu. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania do dyspozycji sądu nie zostanie mu doręczone postanowienie sądu o tymczasowym aresztowaniu wraz z przedstawionymi zarzutami”.

⁵ Art. 248 § 1 kpk – „Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez uprawniony organ nie zostanie on przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania (...)”.

IV. PRAWA I OBOWIĄZKI OSOBY ZATRZYMANEJ

Zatrzymanym jest osoba, wobec której Policja z przyczyn procesowych lub pozaprocesowych zastosowała przymus w postaci zatrzymania. Zatrzymany ma obowiązek wykonywania poleceń organu dokonującego zatrzymania. W przypadku niedostosowania się do poleceń policjant ma prawo do zastosowania środków przymusu bezpośredniego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do praw osoby zatrzymanej zalicza się:

- natychmiastowe uzyskanie informacji o przyczynie i podstawie zatrzymania,
- poinformowanie o przysługujących jej prawach i obowiązkach,
- możliwość złożenia w terminie 7 dni zażalenia do sądu na zatrzymanie,
- żądanie powiadomienia przez Policję osoby najbliższej lub innej wskazanej przez siebie, zakładu pracy lub szkoły, a w przypadku zatrzymania żołnierza Wojska Polskiego powiadomienia jego dowódcy o zatrzymaniu,
- traktowanie jej w sposób humanitarny z poszanowaniem godności i praw człowieka,
- żądanie niezwłocznego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy,
- otrzymanie kopii protokołu zatrzymania,
- żądanie zbadania przez lekarza,
- otrzymanie odszkodowania w przypadku bezprawnego zatrzymania.

V. ŚRODKI ZASKARŻENIA CZYNNOŚCI ZATRZYMANIA

Osoba zatrzymana ma prawo złożyć zażalenie na czynność zatrzymania do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zatrzymania w terminie 7 dni (licząc od zatrzymania). Zażalenie na zatrzymanie może dotyczyć zbadania przez sąd **zasadności, legalności i prawidłowości** zatrzymania.

Przez **zasadność** należy rozumieć zbadanie istnienia przesłanek uzasadniających zatrzymanie, np. obawa ukrycia się. **Legalność** oznacza zbadanie istnienia uprawnień podmiotu do zatrzymania, wyłączenie ograniczeń w czynności zatrzymania (immunitety) oraz dotrzymanie czasu zatrzymania. Natomiast przez **prawidłowość** należy rozumieć poprawność realizowania całej procedury zatrzymania, odpowiednie udokumentowanie tej czynności, przedstawienie praw osoby zatrzymanej i ich realizację, czy zachowanie się policjanta podczas realizacji zatrzymania. Należy bezwzględnie brać pod uwagę respektowanie praw człowieka. Zatrzymanie nie może naruszać godności ani żadnych innych praw przysługujących człowiekowi w demokratycznym państwie prawa.

VI. CZYNNOŚCI PODOBNE DO ZATRZYMANIA

Czynnością podobną do zatrzymania jest **przymusowe doprowadzenie**. Stanowi następstwo niedopełnienia obowiązku stawiennictwa na rozprawę lub w innym celu na wezwanie uprawnionego organu procesowego. Może być stosowane jako samodzielny środek przymusu albo w połączeniu z zatrzymaniem.

Policja może dokonać przymusowego doprowadzenia:

- osoby podejrzanej – na zarządzenie sądu lub prokuratora (art. 247 kpk)⁶,
- obwinionego – na zarządzenie przewodniczącego składu orzekającego (art. 52 § 2 kpw)⁷,
- świadka – w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przymusowe doprowadzenie przez Policję może zarządzić sąd właściwy do rozpoznania sprawy, w toku czynności wyjaśniających także prokurator, jeśli prowadzi te czynności. Ponadto w toku postępowania karnego, świadek oraz wyjątkowo biegły, tłumacz, specjalista mogą być zatrzymani i przymusowo doprowadzeni przez Policję na zarządzenie prokuratora lub sądu (art. 285 § 2 kpk i art. 290 kpk)⁸.

W przypadku wykonania zarządzenia sądu dotyczącego przymusowego doprowadzenia, Policja – w stosownym czasie przychodzi po świadka (biegłego, tłumacza) do jego miejsca zamieszkania lub innego wskazanego miejsca i doprowadza go do sądu. W przypadku niemożności wykonania zarządzenia należy o tym fakcie powiadomić niezwłocznie organ zlecający doprowadzenie. W takim przypadku wcześniejsze zatrzymanie osoby, a następnie jej doprowadzenie **jest niedopuszczalne**. Przymusowe doprowadzenie nie oznacza zatrzymania w rozumieniu art. 244 kpk, ponieważ inny jest cel oraz charakter czynności. Czynność ta jest reakcją na niedopełnienie pewnych obowiązków i może być realizowana na podstawie art. 75 § 1 kpk⁹ lub art. 247 § 1 kpk. Należy również pamiętać, iż przepisy prawne dopuszczają zatrzymanie połączone z przymusowym doprowadzeniem osoby. O możliwości zatrzymania decyduje wtedy uprawniony organ procesowy, który zleca Policji wykonanie zarządzenia. W takim przypadku należy udokumentować te czynności poprzez sporządzenie protokołu zatrzymania osoby, gdzie w uzasadnieniu podaje się nazwę organu zlecającego czynność.

Jeżeli jednak przymusowe doprowadzenie odbędzie się bez zatrzymania osoby, to protokołu zatrzymania się nie wypełnia. W takim przypadku policjant realizujący czynność dokumentuje ten fakt poprzez sporządzenie **notatki urzędowej**. Jej sporządzenie traktuje się jako

⁶ Art. 247 kpk – „Prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie stawi się ona na wezwanie w celu przeprowadzenia czynności procesowej, w inny bezprawny sposób będzie utrudniała przeprowadzenie tej czynności albo jeżeli zachodzi potrzeba niezwłocznego zastosowania środka zapobiegawczego”.

⁷ Art. 52 kpw – „Wykonując zarządzenie o przymusowym doprowadzeniu obwinionego lub świadka, Policja może, gdy jest to niezbędne, zatrzymać osobę, którą ma doprowadzić na czas konieczny do wykonania zarządzenia”.

⁸ Art. 285 § 2 kpk – „W wypadkach określonych w § 1 można ponadto zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie biegłego, tłumacza i specjalisty stosuje się tylko wyjątkowo”; art. 290 kpk – „Postanowienia wydaje sąd, a w postępowaniu przygotowawczym także prokurator”.

⁹ Art. 75 § 2 kpk – „W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego można zatrzymać i sprowadzić przymusowo”.

właściwe zakończenie czynności związanej z doprowadzeniem i rozliczenie się z realizacji tej czynności po zakończonej służbie.

Inną podobną do zatrzymania czynnością jest **doprowadzenie osoby do wytrzeźwienia**, realizowane przez Policję. Tę czynność policjant realizuje w oparciu o przepisy art. 40 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁰. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w takim przypadku czas przebywania osoby w wytrzeźwieniu wynosi **do 24 godzin**. Czynność ta nie jest czynnością procesową i nie wymaga sporządzenia protokołu. W jednostkach funkcjonują jednak protokoły doprowadzenia osoby do wytrzeźwienia. Osobie doprowadzonej do wytrzeźwienia przysługuje prawo do:

- złożenia zażalenia w terminie 7 dni (od doprowadzenia) do sądu celem zbadania zasadności i legalności doprowadzenia,
- niezwłocznego zawiadomienia rodziców lub opiekunów prawnych oraz sąd opiekuńczy w przypadku doprowadzenia do wytrzeźwiania osoby małoletniej,
- niezwłocznego zawiadomienia osoby wskazanej, na żądanie osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia.

Jeżeli osobą w stanie nietrzeźwości, dającą swoim zachowaniem powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdującą się w okolicznościach zagrażających jej życiu lub zdrowiu albo zagrażającą życiu lub zdrowiu innych osób jest żołnierz, przekazuje się ją Żandarmerii Wojskowej lub wojskowemu organowi porządkowemu (art. 40 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

¹⁰ Art. 40 – „Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdującą się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażającą życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień, zakładu opieki zdrowotnej lub innej właściwej placówki utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu”.

VII. DOKUMENTOWANIE CZYNNOŚCI ZATRZYMANIA

Każdy fakt zatrzymania osoby wymaga udokumentowania. Policjant realizujący tę czynność zobowiązany jest do:

- a) sporządzenia **zapisku w swoim notatniku służbowym** dokładnie opisującego czas, miejsce i okoliczności zatrzymania, uwzględniającego właściwie wykonane czynności proceduralne;
- b) sporządzenia **protokołu zatrzymania osoby** poprzez wypełnienie i podpisanie min. 4 egz.;
- c) sporządzenia **notatki urzędowej** lub innych dokumentów wynikających z rodzaju zatrzymania;
- d) dokonania wpisu w ewidencję osób zatrzymanych prowadzonej przez jednostkę Policji;
- e) sporządzenia **notatki służbowej**, jeżeli osoba zatrzymana w chwili zatrzymania posiada obrażenia na ciele, opisującej rodzaj obrażeń oraz przyczynę powstania obrażeń;
- f) sporządzenia **raportu ze skutkowego użycia śpb**, jeżeli osoba zatrzymana doznała obrażeń ciała wskutek zastosowania podczas zatrzymania środków przymusu bezpośredniego przez policjanta.

Poniżej załączam wzory dokumentów związanych z zatrzymaniem osoby:

- 1) załącznik nr 1 – **Protokół zatrzymania osoby**,
- 2) załącznik nr 2 – **Protokół zatrzymania nieletniego**,
- 3) załącznik nr 3 – **Protokół zatrzymania osoby**,
- 4) załącznik nr 4 – **Protokół doprowadzenia osoby w celu wytrzeźwienia**,
- 5) załącznik nr 5 – **Zarządzenie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu osoby podejrzanej**,
- 6) załącznik nr 6 – **Nakaz doprowadzenia**.

VII. Dokumentowanie czynności zatrzymania

Oświadczenie zatrzymanego

Zostałem(am) pouczone(a) o przysługującym mi na mocy art. 244 § 2, 245, 246 § 1 i 2, 612 § 2 kpk* prawie: wniesienia do Sądu w w terminie 7 dni zatrzymania zażalenia, w którym mogę się domagać zbadania zasadności, legalności (nie dotyczy osoby, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji) oraz prawidłowości zatrzymania, żądania powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej, pracodawcy, uczelni lub szkoły, kontaktu z adwokatem i bezpośrednio z nim rozmowy w obecności policjanta (nie dotyczy osoby, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji), nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, oraz na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji o prawie złożenia zażalenia do miejscowo właściwego prokuratury na sposób przeprowadzenia zatrzymania

.....
(podpis zatrzymanego(ej))

Po pouczeniu zatrzymany(a) oświadczył(a), co następuje:

Oświadczenie osoby w związku z zatrzymaniem:

Oświadczenia zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń:

Zatrzymany(a) był(a) nie był(a) badany(a) przez lekarza

Powód badania/odstąpienia od badania*

Omówienia skreśleń i poprawek:

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty co do treści protokołu oraz oświadczenie policjanta prowadzącego czynność:

Do protokołu załączono:
(liczba i rodzaj załączników)

Czynność zakończono:
(godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Protokół osobiście odczytałem/odczytano mi*

.....
(podpis policjanta)

.....
(podpis osoby uczestniczącej w czynności)

.....
(podpis zatrzymanego(ej))

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am)
(podpis zatrzymanego(ej))

O zatrzymaniu osoby, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, zawiadomiono:

Prokuratora w

w dniu o godzinie telefonicznie, przekazując ponadto kopię protokołu.
(dzień, miesiąc, rok) (godzina, minuta)

Zatrzymanego(a)

zwolniono/przekazano do dyspozycji Sądu* w

w dniu o godzinie
(dzień, miesiąc, rok) (godzina, minuta) (pozycja książki zatrzymań)

.....
(podpis osoby przybranej, tłumacza, protokolanta)

.....
(podpis policjanta)

* Niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 2

ZAPOZNAŁEM SIĘ

umieścić nieletniego w policyjnej izbie dziecka w:*

Znak sprawy

RSD

Ds.

(data oraz godzina, imienna pieczęćka i podpis osoby uprawnionej)

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA NIELETNIEGO

....., dnia r.
(miejscowość) (dzień, miesiąc, rok)

..... Z W
(stopień, imię i nazwisko policjanta) (nazwa jednostki)
działając na podstawie art. 37 § 1*, 40 § 1 i 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowanie w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 35, poz. 228, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, art. 244 § 3 i 4 k.p.k.; 245 § 1 i 2; art. 247 k.p.k.*, decyzji: sędziego rodzinnego*, sądu*, prokuratora*

Stopień, imię i nazwisko prowadzącego czynności dochodzeniowo-śledcze
w dniu o godz. w
dokonał zatrzymania ur. w
którego(ej) tożsamość ustalił na podstawie
(nazwa i numer dokumentu, kto wydał)

miejscza zamieszkania*, pobytu*
(nazwa szkoły, klasa, nazwa zakładu pracy)

w trakcie samowolnego pobytu poza*
(nazwa – schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy oraz adres)

Rodzice:
Ojciec:
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, miejsce pracy, nr telefonu)

Matka:
(imię i nazwisko, nazwisko panięńskie, miejsce zamieszkania – jeżeli inne niż ojciec, miejsce pracy, nr telefonu)

Opiekun prawny*
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, miejsce pracy, nr telefonu)

Faktycznie opiekę sprawuje:
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, miejsce pracy, nr telefonu)

Rysopis*
(podać w razie niemożności ustalenia tożsamości nieletniego)

Zatrzymania dokonano z następujących przyczyn:

(szczegółowo opisać przyczyny zatrzymania z podaniem o popełnieniu jakiego czynu karalnego podejrzewa się nieletniego oraz określić przesłanki: uzasadnionej obawy ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów czynu albo faktu, że nie można ustalić tożsamości nieletniego, bądź opisać okoliczności zatrzymania nieletniego będącego w trakcie samowolnego pobytu poza schroniskiem dla nieletnich lub zakładem poprawczym z podaniem ich nazwy i adresu, w innych przypadkach – nazwę, sygnaturę i datę decyzji oraz nazwę organu, który ją wydał)

Zatrzymany(a) pouczone(a) o przysługującym mu (jej) na mocy art. 38 § 1; 40 § 2 ustawy, art. 245 k.p.k., 612 § 2 k.p.k. prawie wniesienia zażalenia na zatrzymanie do sędziego rodzinnego*, sądu rodzinnego* właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu nieletniego, prawie żądania: powiadomienia o zatrzymaniu szkoły lub zakładu pracy, umożliwienia nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem i bezpośrednio z nim rozmowy, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym oświadczył(a), co następuje:

Oświadczenie zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia:

VII. Dokumentowanie czynności zatrzymania

Zatrzymany(a) był(a)/nie był(a) badany(a) przez lekarza
Na tym protokół zakończono i po odczytaniu podpisano dnia o godz.
.....
(podpis policjanta) (podpis zatrzymanego(ej) nieletniego(ej))
Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am) dnia o godz.
.....
(podpis zatrzymanego(ej) nieletniego(ej))

Zgodnie z art. 40 § 4 ustawy o zatrzymaniu
(imię i nazwisko)
przyczynie zatrzymania, przysługującym na mocy art. 38 § 1; 40 § 2 ustawy, art 245 k.p.k., 612 § 2 k.p.k. prawie
wniesienia zażalenia na zatrzymanie do sądziego rodzinnego*, sądu rodzinnego* właściwego według miejsca
zamieszkania lub pobytu nieletniego, prawie żądania: powiadomienia o zatrzymaniu szkoły lub zakładu pracy,
kontaktu z adwokatem i bezpośrednio z nim rozmowy, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub
przedstawicielem dyplomatycznym, powiadomiono:
ojca dnia o godz.
(imię i nazwisko)
matkę dnia o godz.
(imię i nazwisko)
opiekuna prawnego* dnia o godz.
(imię i nazwisko)
osobę faktycznie sprawującą opiekę* dnia o godz.
(imię i nazwisko)
w sposób: telefonicznie*/osobiście*/faksem*/pocztą elektryczną*
potwierdzenie*
(w przypadku osobistego stawiennictwa, po wpisaniu imienia i nazwiska osoby zawiadomionej, uzyskać podpis tej osoby lub osób)

Zgodnie z art. 40 § 5 ustawy, o zatrzymaniu
(imię i nazwisko)
zawiadomiono Sąd Rodzinny w dnia o godz.
w sposób: przesłanie protokołu faksem*/telefonicznie*/doręczenie protokołu*
potwierdzenie*
(imię i nazwisko sędziego rodzinnego*/innej osoby upoważnionej*/podpis)

Zgodnie z art. 244 § 4 k.p.k., o zatrzymaniu*
(imię i nazwisko)
zawiadomiono prokuratora* z Prokuratury w
dnia o godz. w sposób: doręczenie protokołu*/telefonicznie*/przesłanie protokołu faksem
potwierdzenie*
(imię i nazwisko prokuratora, podpis)

Zatrzymanego(a) nieletniego(a) umieszczono:
w
(policyjna izba dziecka, schronisko dla nieletnich, inne miejsce)
dnia o godz. przez
(stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza, nr leg. służbowej, jednostka)
Nieletniego(a) odizolować od:
(dane osób, od których należy go izolować, w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania)
.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis funkcjonariusza upoważnionego do przyjęcia, nr leg. służbowej)

Zatrzymanego(a) zwolniono dnia o godz.
i przekazano rodzicom/opiekunom*
.....
(podpis policjanta) (podpis rodziców/opiekunów)
.....
(pozycja książki zatrzymań)

* Niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 3

ZAPOZNAŁEM SIĘ

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA OSOBY

..... (nazwa i numer rejestru albo znak sprawy)
..... (nazwa jednostki Policji prowadzącej sprawę)

.....
 (imię i nazwisko osoby zatrzymanej)

g	g	m	m

d	d	m	m	r	r	r	r

na podstawie:

- art. 75 § 2, 244 § 1, 247 § 1, 285 § 2* kpk
- art. 45 § 1, 52* kpow
- art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- art. 40 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach

.....
 (miejsce czynności – adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki Policji)

..... Z

(stopień, imię i nazwisko) (nazwa jednostki Policji)

.....
 (miejsce sporządzenia protokołu)

g	g	m	m

d	d	m	m	r	r	r	r

Osoby uczestniczące w czynności:
 (charakter: przybrania – protokolant, stenograf; udziału – zgodnie z art. 171 § 2 kpk;
 obecności – zgodnie z art. 171 § 3 kpk lub inny; oraz w każdym przypadku: stopień – dotyczy policjanta – imię i nazwisko osoby innej niż
 zatrzymania i prowadząca czynność)

zatrzymał																
(imię i nazwisko)	(nazwisko rodowe)																
s./c.																
	(nazwisko rodowe matki)																
data urodzenia	miejsce urodzenia																
<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">d</td> <td style="text-align: center;">d</td> <td style="text-align: center;">m</td> <td style="text-align: center;">m</td> <td style="text-align: center;">r</td> <td style="text-align: center;">r</td> <td style="text-align: center;">r</td> <td style="text-align: center;">r</td> </tr> </table>									d	d	m	m	r	r	r	r	
d	d	m	m	r	r	r	r										
zam. w																
	(adres)																
zajęcie																
	(rodzaj wykonywanej pracy, uczeń, student, emeryt, bezrobotny itp.)																
☐ Tożsamość zatrzymanego(ej) ustalono na podstawie																
	(nazwa, seria, data wydania, numer dokumentu tożsamości oraz nazwa organu)																
..... numer ew. PESEL																
wydającego, albo odnotowanie braku dokumentu tożsamości)																	
☐ Rysopis																
	(wpisać cechy rysopisowe zatrzymanego w razie niemożności ustalenia jego tożsamości)																

Przyczyna(y) zatrzymania
 (szczegółowo opisać przyczynę zatrzymania, ponadto w przypadku podejrzenia popełnienia
 przestępstwa lub wykroczenia dokładnie je określić i podać kwalifikację prawną)

VII. Dokumentowanie czynności zatrzymania

Oświadczenie zatrzymanego

Zostałem(am) pouczony(a) o przysługującym mi na mocy art. 244 § 2, 245, 246 § 1 i 2, 248, 612 § 2 kpk, art. 46 § 1 i 4 i 47 § 1 i 2 kpow, art. 40 ust. 3a i ust. 6 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* prawie: wniesienia do sądu w w terminie 7 dni od zatrzymania zażalenia, w którym mogę się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania, żądania powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej lub innej osoby, pracodawcy lub szkoły, kontaktu z adwokatem/radcą prawnym* i bezpośrednio z nim rozmowy, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielem dyplomatycznym.

--	--	--	--

g g m m

--	--	--	--	--	--	--	--

d d m m r r r r

(podpis zatrzymanego(ej))

Po pouczeniu zatrzymany(a) oświadczy(a), co następuje:

Oświadczenia zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń

Zatrzymany(a) był(a) nie był(a) badany(a) przez lekarza

Omówienie skreśleń oraz poprawek i uzupełnień poczynionych w protokole

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty, co do treści protokołu oraz oświadczenia policjanta prowadzącego czynność

Do protokołu załączono

Czynność zakończono

--	--	--	--

g g m m

--	--	--	--	--	--	--	--

d d m m r r r r

Protokół osobiście
odczytałem(am)/odczytano mi*

(podpis policjanta)

(podpis zatrzymanego(ej))

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am)

(podpis zatrzymanego(ej))

Podpisy osób biorących udział w czynności:

1. 2. 3.

Zgodnie z art. 244 § 4 kpk o zatrzymaniu osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa zawiadomiono

Prokuratora

--	--	--	--

g g m m

--	--	--	--	--	--	--	--

d d m m r r r r

telefonicznie, przekazując ponadto kopię protokołu

Zatrzymanego(a)

zwolniono/przekazano do dyspozycji Sądu*

--	--	--	--

g g m m

--	--	--	--	--	--	--	--

d d m m r r r r

(pozycja książki zatrzymań)

(podpis policjanta)

* niepotrzebne skreślić.

postawić znak x w odpowiedniej kratce albo postawić znak w w odpowiedniej kratce i uzupełnić treść

Załącznik nr 4

Nr rejestru (miejsowość i data)

**PROTOKÓŁ
DOPROWADZENIA OSOBY W CELU WYTRZEŻWIENIA**

.....
(stopień, imię i nazwisko, nr identyfikacyjny policjanta doprowadzającego, nazwa jednostki Policji)

działając na mocy art. 40 ust. 1–3b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 14, poz. 1231, z późn. zm.) dokonał w dniu o godzinie doprowadzenia w celu wytrzeźwienia do W

(miejsce doprowadzenia)

(nazwa miejscowości)

Pana(Panią)* s./c.* zd.

urodzonego(ej)* W

(data i miejsce urodzenia)

(miejscowość)

zam. ,

zatrudniony(na)*

Tożsamość ustalono na podstawie nr ewidencyjny PESEL

(nazwa i nr dokumentu)

Rysopis

(wpisać cechy rysopisowe doprowadzonej w razie braku dokumentów – wzrost, kolor oczu, znaki szczególne)

Doprowadzony(a)*, będąc w stanie nietrzeźwości:

swoim zachowaniem dał(a) powód do zgorzenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy,

znajdował(a) się w okolicznościach zagrażających jego(jej) życiu lub zdrowiu,

znajdował(a) się w okolicznościach zagrażających życiu lub zdrowiu innych osób,

polegającym przede wszystkim na:

(wpisać ewentualne dowody zachowania, opis okoliczności i miejsce interwencji, zachowanie

.....
doprowadzonego(ej)* w celu wytrzeźwienia w czasie interwencji i transportu, oraz ogólnie określić przedmioty przez niego posiadane w chwili doprowadzenia)

Odstąpiono od doprowadzenia do miejsca zamieszkania lub pobytu z powodu:

braku informacji na temat adresu miejsca zamieszkania lub pobytu,

agresywnego zachowania się doprowadzonego,

opinii lekarza badającego na miejscu interwencji,

sprzeciwu członków rodziny lub współmieszkańców,

innych przyczyn

(podać jakie)

Oświadczenie osoby nietrzeźwej o stanie zdrowia

Załącznik nr 5

.....
(oznaczenie prokuratury)

Sygn akt

**ZARZĄDZENIE
o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu
osoby podejrzanej**

Dnia

.....
(imię, nazwisko, stanowisko)

Prokuratury

..... po zapoznaniu się

z materiałami postępowania w sprawie

.....

.....

na podstawie art. 247 § 1 i art. 100 § 2 k.p.k.

z a r z ą d z i ł

1. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie do lokalu Prokuratury

..... w

przy ul.

osoby podejrzewanej

zamieszkałej w

przy

2. Doręczenie zatrzymanemu odpisu niniejszego zarządzenia.

3. Wykonanie zarządzenia zlecić

*) niepotrzebne skreślić

Załącznik nr 6

Oznaczenie Sądu	Do Komendy Rejonowej Policji								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Data</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">□ □</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">□ □ □ □</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">.....</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Sygn. akt</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">..... (dokładny adres)</td> </tr> </table>	Data	□ □	□ □ □ □	Sygn. akt (dokładny adres)	
Data	□ □	□ □ □ □						
Sygn. akt (dokładny adres)						
W odpowiedzi należy podać datę i sygn. akt									
NAKAZ DOPROWADZENIA									
Sąd <u>Wojewódzki</u> *) w									
Rejonowy									
stosownie do zarządzenia z dnia									
poleca doprowadzić przymusowo do Sądu <u>Wojewódzki</u>									
Rejonowy									
w ul. nr									
na salę nr w dniu r. na godz.									
MS/K nak. 1 Nakaz doprowadzenia do Sądu Zakład Produkcyjny 77-330 Czarne ul. Pomorska 1									

Pan(ni)
zamieszkał..... w
jako <u>oskarżonego</u> w sprawie
<u>świadka</u>
Osobie przymusowo doprowadzonej należy okazać niniejszy nakaz.
Pieczeń Sędzia
Nakaz doprowadzenia został okazany dnia r.
(podpis)
*) Wyrazy niepotrzebne skreślić.

BIBLIOGRAFIA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).